

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení spoluobčané,
vítám vás u druhého vydání řečanského zpravodaje, který bude dozajista něčím jiný, než ty ostatní. Máme za sebou těžké období, kdy po celém světě řádil malý virus jménem **COVID 19**. Ten způsobil obrovské změny ve všech oblastech. Tou nejpalčivější změnou bylo omezení našich osobních svobod a strach, který jsme všichni měli, aby se vše dobře podchytilo a zůstali jsme zdraví. Byla to prověrka nejen nás samých, ale i akceschopnosti obce. Okamžitě po vyhlášení nouzového stavu jsme svolali první **krizový**

štáb a rozdali si úkoly. Druhé v pořadí bylo již setkání s našimi dobrovolnými hasiči, výjezdní jednotkou, lékaři a obchodníky v naší obci. Cílem byla koordinace všech krizových procesů tak, aby jednak nevznikla panika a také abychom měli zajištěno, že naši občané se v případě potřeby nemusí bát o dostatek základních potravin, drogerie a léků. Právě na této spolupráci jsme se domluvili s místními majiteli obchodů. Moc ráda bych jim za to chtěla poděkovat. Přispěli mj. k tomu, že nevznikala panika a potravin a drogerie bylo dostatek. Také hasiči byli v této době v neskutečném zápalu. Prováděli pravidelnou desinfekci, rozváželi hygienické potřeby, roušky a respirátory, zkrátka byli v první linii k rukám obce. Hluboké díky dále patří všem ženám, které všeho ostatního nechaly a začaly šít roušky. Obec zajistila velmi rychle materiál a díky našim „švadlenkám“ se první výrobky dostaly do rukou nejstarších občanů už druhý den. Tímto způsobem jsme byli schopni zajistit roušky do každé domácnosti ve velmi krátkém čase. V některých obcích se teprve rozkoukávali a my jsme již měli hotovo. Moc děkuji všem dámám, které se doslova a do písmene obětovaly a od rána do večera 14 dní v kuse šily a šily. Mají můj hluboký obdiv a díky! Moc děkujeme všem, kteří v této nejtěžší době přinesli na úřad jednorázové roušky, respirátory, desinfekční prostředky, rukavice. Díky vám všem jsme mohli zásobit naše lékaře a obchodníky, kteří vám zajišťovali prvotní servis. I na obecním úřadě jsme trávili víkendy a sháněli desinfekce, mýdla, gely, respirátory a distribuovali mezi vás, občany. Všem pracovníkům obecního úřadu patří velký dík! Na jedničku zafungovala také školní jídelna, kdy jsme okamžitě objednali jednorázové obaly na obědy a vám jsme je tak mohli dodávat za zvýšených hygienických podmínek. Díky tomu, že byla zavřená základní škola, bylo možné zvýšit kapacitu obědů odebíraných veřejností a dodávat tak obědy do domu více seniorům, než dosud. Moc děkuji za výbornou koordinaci panu vedoucímu školní jídelny. Velmi rychle se nám také podařilo zabezpečit velké množství respirátorů a v té době nám dodala pro každého jeden zdarma i Elektrárna Chvaletice. Kdo měl zájem, respirátory si mohl objednat.

Jsem velmi ráda, že mám kolem sebe výborný tým lidí, do kterého počítám i občany obce, kteří se dokázali semknout, odhodit soukromé záležitosti, vlastní pohodlí a zapojit se v pomoci. Je mi velkou ctí být starostkou v obci, kde je jeden pro druhého ochoten mnohé udělat a táhnout za jeden provaz.

S koronavirovým obdobím bohužel přišla i ekonomická krize, proto i **dopad do obecního rozpočtu** bude zřejmý. Zvýšené náklady na desinfekci a vše, co bylo s touto dobou spojené, se vyšplhá k půl milionu korun. Jsme ale připraveni na možnou další vlnu, i když se modlíme za to, aby již žádná nepřišla. Do rozpočtu obce přijde i tak vlivem ekonomické krize a vládních opatření o cca 5 mil. Kč méně. Naše plánované investiční akce jsme ale nezrušili, neboť díky dobrému systému hospodaření obce máme vytvořenou rezervu na investice rok dopředu. Uvidíme tedy, jak velký dopad do rozpočtu bude situace mít a jak hodně se budeme muset uskomnit v investicích v dalších letech. Přípravné práce v podobě tvorby projektových dokumentací jsme taktéž nezastavili, pracujeme dál a až koncem tohoto roku uvidíme, zda bude nutné upravit harmonogramy v realizační části.

Jak jste si určitě všimli, v naší obci začalo několik investičních akcí. První je **vybudování nového kanalizačního řadu a přečerpávací jímky**. Tam nám zkomplikovalo umístění šachty pískové podloží, kdy se začalo sypat vše kolem. Výkop se navíc plnil spodní vodou tak rychle, že jsme chvíli uvažovali o tom, zda tu místo přečerpávací stanice neuděláme plavecký bazén. Ne, to je samozřejmě jen humorná nadsázka, ale naši hasiči a realizační firma měli co dělat, aby vodu z jámy vyčerpali a mohlo dojít k usazení šachet. K již tak rozkopané silnici se přidal **ČEZ s pokládkou elektřiny do země**. V ulici Jiráskově a Školní to tedy nyní vypadá jako po boji, ale až bude vše hotovo, bude moci dojít i k rekonstrukci těchto ulic a chodníků. U nové přečerpávací stanice uvažujeme o vybudování parkoviště sloužícího zejména rodičům čekajícím na děti u základní školy. Aby toho kopání nebylo málo, začali jsme i s dlouhodobě plánovanou **výměnou veřejného osvětlení**. Staré stožáry budou komplet vyměněny za nové a výbojková svítidla za led žárovky v barvě teplá bílá.

Stále čekáme na sdělení, zda budeme příjemci dotace na výměnu povrchu běžecké dráhy, doskočiště a volejbalového hřiště v areálu základní školy. Pokud by nám byla dotace přislíbena, pustíme se do této plánované akce ještě v letošním roce.

V polovině června se naší obcí prohnaly **přívalové deště** a rozvodnily potoky. Tato situace nám ukázala potřebu změnit několik věcí ve správě vodních toků a rybníků. Zahájila jsem proto jednání na stanovení manipulačních řádů stavidel, na vypracování manipulačních řádů obecních rybníků a budeme chtít zabezpečit stavidla tak, aby s nimi nemohlo být nedovoleně manipulováno. Protože máme v obci i poměrně značně zarostlé potoky, vyčlení obec pracovní skupinu na jejich čištění. Povolení čistit potok na území obce jsme již od Povodí Labe získali. Zajištění snadného průtoku potocích při přívalových deštích je to nejdůležitější k tomu, aby byla voda dopravována tam, kam je jí třeba a zásobila celou soustavu obecních rybníků. Každá kapka vody má cenu zlata, zvláště pak u nás, kde jsou již několik let téměř suché rybníky Přehrada a Tišina. Díky těmto deštům se podařilo je trochu naplnit a zamezit tak odtoku vody pryč z naší krajiny. Zadržení vody v rybnících je důležité i z hlediska spodních vod, a tak si nesmíme nechat utéct ani kapku.

Jak jsem psala na začátku, tento zpravodaj je jiný i ve svém obsahu. Chybí zde zprávičky z mateřské školčky i ze základní školy. Obě byly zavřené, a tak se žádné akce ani výlety konat nemohly. I dětský den musel být kvůli nepřízní počasí zrušen, neboť nemohl být přesunut do tělocvičny. Doufejme, že po prázdninách nás již žádná omezení čekat nebudou a život se navrátí do běžných kolejí.

Vám všem přeji krásné prázdniny a i když bude cestování do zahraničí těžší, tak naše krásná Česká republika má mnoho lákavých míst ke shlédnutí i zábavě. Přeji vám pěkné návštěvy nových míst, nalezení krásných zážitků a šťastné návraty z prázdnin.

Ing. Michaela Matoušková, MPA, starostka obce

OBECNÍ ZASTUPITELSTVO

Výběr bodů ze zasedání obecního zastupitelstva č. 3/2020 ze dne 22. 4. 2020

Dodatek č. 2/2020 ke Smlouvě č. 72/02 o odvozu odpadu

Paní starostka seznámila přítomné s důvody tohoto dodatku, který se týká změny (snížení) počtu kontejnerů na tříděný odpad (papír, plasty) u některých bytoven.

S velkými kontejnery se zejména starším občanům špatně manipuluje, takže tito zvolili pro snadnější obsluhu doporučené barevné popelnice. Přesný počet vyvážených kontejnerů je tedy třeba upravit v dodatku ke smlouvě.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje Dodatek č. 2/2020 ke Smlouvě č. 72/02 o odvozu odpadu v Řečanech nad Labem s firmou SOP a.s., Přelouč.

Bezúplatný převod pozemků pod novým chodníkem z Pardubického kraje na Obec Řečany

Předsedající informovala přítomné o již předem předjednaném převodu pozemků patřících pardubickému kraji pod novým chodníkem podél ulice 1. máje ke sportovišti na obec Řečany nad Labem.

SÚS Pardubického kraje zaslala souhlasné stanovisko k převodu pozemků, a uvedené pozemky podle GP Pardubický kraj bezúplatně převede na naši obec.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje bezúplatný převod pozemků p. č. 722/4, 722/5, 722/6 o k. ú. Řečany nad Labem z Pardubického kraje na Obec Řečany nad Labem z důvodu záboru těchto pozemků nově oystavěným chodníkem podél ul. 1. Máje.

Poskytnutí finančních prostředků na nákup knihovního fondu v rámci regionálních funkcí

Paní starostka dále informovala o každoročně schvalovaném příspěvku na nákup výměnného knihovního fondu, který je zapůjčován z Krajské knihovny v Pardubicích i do naší obecní knihovny. Systém již funguje dlouhodobě a čtenáři nové knihy využívají. Příspěvek na jednoho obyvatele je 5 Kč, za obec je celková částka po zaokrouhlení 7000 Kč.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje poskytnutí dotace Krajské knihovně v Pardubicích ve výši 7000 Kč na sduřování finančních prostředků na nákup knihovního fondu v rámci regionálních funkcí.

Rozdělení darů pro kulturní, sportovní a zájmové spolky obce

Předsedající informovala o každoročním rozdělení příspěvků od obce pro kulturní, sportovní a zájmové spolky v obci.

Kulturní a sportovní výbor zajistily od spolků aktuální členskou základnu a podle váhových jednotek pro děti a dospělé byly vypočítány aktuální výše příspěvků od obce.

Výhodnější podmínky mají spolky pracující s dětmi do 18 let.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje rozdělení darů občanským sdružením: SK Řečany 1920 částku 93 254 Kč, TJ SOKOL částku 56 581 Kč, Aikido Clubu částku 15 368 Kč, Klubu žen Labětína částku 13 620 Kč, KVHT Přelouč částku 5 239 Kč, FC Startip částku 5 938 Kč, ČRS MO Řečany nad Labem částku 10 000 Kč, SDH Řečany nad Labem částku 11 176 Kč, SDH Labětín částku 29 688 Kč.

Projednání nabídky na přístavbu a rekonstrukci tělocvičny při základní škole

Paní starostka dále informovala o nabídce na vyhotovení projektové dokumentace na přístavbu a rekonstrukci tělocvičny při ZŠ.

Vyhotovení vlastní PD je nabízeno firmou za 1 899 700 Kč. Vzhledem k současné situaci je třeba vyhotovení PD i vlastní investici do rekonstrukce zvážit. I vzhledem k tomu, že zatím není otevřen konkrétní vhodný dotační titul. Obec neví, o kolik se jí poníží rozpočtové určení daní po době koronaviru, ale očekává se od 10 do 20 %.

Pokud by bylo prozatím vypracování PD odloženo, jedná se stále o poměrně velmi důležitou záležitost, a proto paní starostka bude sledovat i dále vývoj situace. Pokud by byl vypsán vhodný dotační titul, bude tato záležitost znovu navržena k projednání tohoto bodu zastupitelstvem.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. neschvaluje vyhotovení projektové dokumentace „Přístavba a rekonstrukce tělocvičny ZŠ Řečany nad Labem.“

Zakoupení dezinfekční jednotky DryFog pro dezinfekci místností

Paní starostka informovala všechny přítomné o nabídce na desinfekční jednotku DryFog pro desinfekci místností a dalších vnitřních prostor, zejména v základní a mateřské škole, aby bylo možné co nejdříve začít s výukou. S touto jednotkou již mají pozitivní zkušenosti z okolních obcí.

Tato jednotka na elektrický pohon je vhodná pro desinfekci jakékoli místnosti suchou mlhou desinfekčního roztoku. V létě ji lze využívat i ke klimatizaci místností.

Vzhledem k současné situaci a nouzovému stavu je však téměř nezbytností pro obec takovou jednotku pro vnitřní obecní prostory, MŠ, ZŠ, KODUS apod. mít k dispozici.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje zakoupení mobilní desinfekční jednotky AKIMist Dry Fog 2 včetně desinfekce Sanosil 20 kg za celkovou částku bez DPH 43 650 Kč.

Výběr zhotovitele projektu „Výměna svítidel veřejného osvětlení v obci Řečany nad Labem“ dle zadaného výběrového řízení na zakázku malého rozsahu

Předsedající informovala o proběhlém výběrovém řízení na zakázku „Výměna svítidel veřejného osvětlení v obci Řečany nad Labem.“ Celkem bylo podáno šest nabídek, čtyři z nich musely být vyřazeny pro nesplnění zadávacích podmínek nebo chyb v dokumentaci.

Dvě firmy postoupily do závěrečného hodnocení. Vybrána byla firma s nejvýhodnější cenovou nabídkou.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje na základě protokolu o posouzení kvalifikace a hodnocení nabídek a stanoviska hodnotící komise výběr dodavatele veřejné zakázky „Výměna svítidel veřejného osvětlení v obci Řečany nad Labem“ uchazeče s nejlepší ekonomickou výhodností společnost ELTODO OSVĚTLENÍ, s.r.o., Novodvorská 1010/14, 142 00 Praha 4 – Lhotka. Zastupitelstvo obce pověřuje starostku obce k podpisu Smlouvy o dílo na předmětnou zakázku za nabídkovou cenu 2 614 273 Kč bez DPH (3 163 270,33 Kč vč. DPH). V případě, že by došlo k odmítnutí zakázky firmou první v pořadí, bude smlouva uzavřena s firmou RAISA, spol. s r.o., která byla druhá v pořadí za nabídkovou cenu 2 992 765 Kč bez DPH.

Diskuse, různé

a) Paní starostka poděkovala přítomnému panu Ulrichovi a hasičům výjezdní jednotky za pomoc při zvládnání nouzového stavu v obci, za denní dezinfekci veřejných prostor a objektů obce. V současné době je riziko nákazy nižší, proto se bude dezinfikovat jen v pondělí, středu a pátek.

b) Dále paní starostka poděkovala všem zaměstnancům Obecního úřadu, švadlenám, členům krizového štábu a všem, kteří obětavě pomáhali a pomáhají v této krizové situaci.

Výběr bodů ze zasedání obecního zastupitelstva č. 4/2020 ze dne 20.5.2020

Zakoupení a montáž zábradlí a vodorovné značení

Dále paní starostka informovala o poptávkovém řízení na instalaci bezpečnostního zábradlí a vodorovného značení na hlavní křižovatce v obci. Osloveny byly tři firmy, zaslány k posouzení byly pouze dvě nabídky, z toho na kompletní realizaci pouze jedna od SUS Pardubického kraje.

Na dotaz Aleše Petru na zábradlí paní starostka sdělila, že zábradlí musí mít speciální bezpečnostní certifikát a je jen velmi málo firem, které jsou schopné takovýto bezpečnostní prvek dodávat.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje zakoupení a instalaci bezpečnostního zábradlí a vodorovného značení v obci za cenu bez DPH 113 360 Kč od Správy a údržby silnic Pardubického kraje.

Revokace usnesení ze dne 22. 1. 2020 bod 1) písm. h) výpisu z usnesení

Předsedající informovala o jednání s firmou Energomex s.r.o., z něhož vyplynulo, že v případě výměny tepelného zdroje a zpracování energetického posudku by bylo nutné zateplit budovu tělocvičny. Bohužel vzhledem k plánované přístavbě tělocvičny není možné udělat zateplení a za pár let ho zničit a přistavovat tělocvičnu. Je povinná udržitelnost projektu, kterou by obec v tomto případě nebyla schopna dodržet. Vzhledem k výši dotace na zdroje tepla by byly tyto úpravy v současné situaci pro obec finančně nereálné. Bez zateplení tělocvičny však nebudou dosaženy potřebné hodnoty úspory a tak není možné žádat ani o dotaci na výměnu kotlů.

Starostka obce navrhuje prozatím v tomto projektu nepokračovat a dále sledovat případné dotační tituly na přístavbu a rekonstrukci tělocvičny.

Usnesení:

Zastupitelstvo obce Řečany n. L. schvaluje revokaci usnesení č. 1/2020 ze dne 22. 1. 2020 bod 1) písm. h) výpisu z usnesení.

Úplný výčet bodů z jednání zastupitelstva obce najdete na webových stránkách obce. Zde byly redakcí vybrány jen nejdůležitější body.

OBECNÍ ÚŘAD INFORMUJE

Sběr kovových obalů od nápojů

Oznamujeme občanům, že od 1.7.2020 je možné do žlutých popelnic na plast vhadzovat také plechovky od nápojů (pouze od nápojů, ne konzervy – zde hrozí nebezpečí porážení při třídění na lince).

Prosíme plechovky nevhazujte do kontejnerů na plast, které jsou ve sběrných hnízdech a u bytovek, tady to svozová společnost nepovoluje, neboť kovy se z kontejnerů od plastů velice obtížně třídí.

Věříme, že tento nový způsob třídění uvítáte. Žluté popelnice je v případě vašeho zájmu stále možné vyzvednout na obecním úřadě.

Svoz PET lahví s jedlým olejem

Vzhledem k narůstajícímu zájmu o sběr a svoz použitého jedlého oleje, který se dosud vyvážel spolu s bioodpadem, se společnost SOP a.s. rozhodla tuto službu rozšířit. S platností od 1. 6. 2020 mohou občané dávat PET lahve s olejem také na černé popelnice při pravidelném svozu směsného komunálního odpadu.

Sběrné dvory

Vzhledem k tomu, že neukáznění občané ukládají na sběrné dvory i odpad, který sem nepatří (stavební suť, lepenku, eternitové desky apod.), nebudou již zapůjčovány klíče od sběrného dvora. Mimo dny, kdy jsou sběrné dvory otevřeny, lze odpad vyvézt pouze po dohodě se zaměstnanci obecního úřadu za jejich asistence.

Děkujeme za pochopení.

Zákaz konzumace alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích

Připomínáme občanům, že dle obecně závazné vyhlášky č. 02/2014 platí zákaz konzumace alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích. K těm patří i dětská hřiště v Řečanech nad Labem a Labětíně. Děkujeme, že toto pravidlo respektujete.

Motocykly u Tišiny

Ti z vás, kteří chodí na procházky kolem Tišiny, si nemohli nevšimnout, že dřevěný mostek mezi rybníky Přehrada a Tišina je ve zcela dezolátním stavu. Co nestihl zničit zub času, dokončily přejíždějící motocykly. V současné době probíhá příprava výstavby nové lávky. Aby nám všem dlouho sloužila, platí zde zákaz vjezdu motocyklů. Doufáme, že pěší tento zákaz vítají a motoristé si najdou pro své adrenalinové jízdy jinou cestu. Abychom vám zpříjemnili procházky přírodou, byla u cesty k Tišině instalována nová lavička a odpadkový koš.

Bezbariérový přechod pro chodce

Na přání zejména starších občanů byl v ulici Obránců míru nedaleko Obecního domu vybudován bezbariérový přechod pro chodce, který umožní lepší přecházení lidem s chodítky. Věříme, že jej ocení i maminky s kočárky a děti s odražedly, koly či koloběžkami.

Pout' v Řečanech nad Labem

Obecní úřad oznamuje, že poutové atrakce přijedou do naší obce o víkendu 18.-19. 7. 2020.

REKONSTRUKCE VEŘEJNÉHO OSVĚTLENÍ

V červnu začala dlouho plánovaná rekonstrukce veřejného osvětlení v ulici 1.máje a Obránců míru v Řečanech nad Labem. Výměna světelných bodů bude probíhat postupně. Nejprve se demontuje každý druhý stožár veřejného osvětlení, aby komunikace zůstala i nadále zčásti osvětlena. Následně se bude instalovat nové zařízení veřejného osvětlení s technologií LED svítidel.

Bohužel celá tato akce se neobejde bez zvýšené hlučnosti a prašnosti. Děkujeme tímto našim občanům za pochopení.

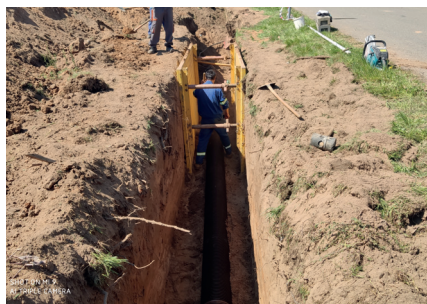

VÝSTAVBA KANALIZACE – ŘEČANY ZÁPAD

V dubnu započala realizace plánovaného prodloužení kanalizační sítě k nové zástavbě Řečany Západ, 1.etapa. Výstavba je nyní v plném proudu. Je vyhotoven kanalizační řád podél ulice Obránců míru a části ulice Lesnická. Velkou práci dalo umístění přečerpávací stanice, které komplikovala spodní voda, a proto šachta musela být umístěna o něco výše, než bylo původně plánováno.

Během června dojde k technologickému vystrojení přečerpávací šachty a pokračování v dalších pracích.

V místě, kde je přečerpávací stanice umístěna, obec plánuje v dalších letech vybudovat parkoviště pro základní školu.

MANGAN CHVALETICE

Otázka těžby manganu ve Chvaleticích je stále aktuální. Těžít ano či ne? Zatím poslední schůzka s občany se konala v Řečanech nad Labem v listopadu 2019. Bylo zde vzneseno mnoho dotazů, ne všechny společnost Mangan Chvaletice s.r.o. dokázala zodpovědět.

Společnost uvádí jako **hlavní cíl sanaci a rekultivaci kontaminovaných hald**. Důvodem je údajné prosakování nežádoucích látek do podloží, podzemní vody i řeky Labe a jejich kontaminace. Důležitým cílem je tedy sanovat stávající území a nahradit nevhodné technické provedení odkaliště za moderní způsob zajištění ukládaného materiálu. Zbytkový materiál ze zpracování manganu se stabilizuje a následně vhodnými technologickými postupy izoluje, aby bylo minimalizováno riziko dalšího vyplavování nežádoucích látek do prostředí.

Na schůzce s občany nám však pracovníci společnosti sdělili, že není prokázáno, že by haldy byly kontaminované, což potvrdili i nezávislí odborní pracovníci. Jde tedy skutečně o ekologickou sanaci nebo pouze o těžbu manganu?

Mezi další negativní důsledky těžby manganu řadím **hluk z vlečky a z těžby**. Řečany nad Labem nebyly coby sousední obec do měření hluku zahrnuty, s čímž nesouhlasím a budu toto měření vyžadovat. Taktéž prašnost v okolí se zvýší, zejména zvýšenou dopravou materiálu. Na několika jednáních nám také bylo řečeno, že pro rekultivaci se bude dovážet na vytěžená místa hlína, aby se krajina mohla osadit stromy a keři. Rekultivovaná plocha po těžbě je ale tak obrovská, že jen dovoz zeminy na místo nás výrazně zatíží jak hlukem, tak prašností.

Je třeba se podívat také na **socioekonomické a demografické dopady**. Poslední studie, do které jsem měla možnost nahlédnout, neobsahuje již fungující závody obalovny a slévárny. Studie byla zpracována ještě před jejich otevřením a nebyla aktualizována. Společnost Mangan Chvaletice s.r.o. na mou otázku, kde vezmou dostatek pracovníků pro svůj závod (cca 350 lidí), sdělila, že se budou snažit „přetáhnout“ pracovníky z jiných firem v okolí a také předpokládají jejich dojíždění. Můj osobní názor je však ten, že to tak jednoduché nebude. Pravděpodobně bude nutné zaměstnat agenturní pracovníky a zřídit pro ně ubytovny. Pokud budou přicházet s celými rodinami, kapacita mateřských a základních škol v okolí bude nedostatečná. Bohužel s obcemi společnost Mangan Chvaletice s.r.o. tuto situaci vůbec neřešila.

Pro rozplavení materiálu z již zmíněných hald bude třeba používat vodu, hodně vody. Dosud však není jasné, **z jakého zdroje bude voda brána**, a vzhledem k hydrogeologickým poměrům u nás je tato otázka velmi důležitá.

V neposlední řadě mě jako ekonoma brzdí v optimismu otázka délky těžby, která je plánována na 30 let, a **majetkové poměry společnosti**. Investorem je společnost Mangan Chvaletice s.r.o., která je společností s ručením omezeným a její základní kapitál je pouhých 100 000 Kč. Jejím jediným vlastníkem je kanadská společnost EURO MANGANESE INC. Jakou máme záruku, že cizí společnost bude chtít udržet v České republice firmu a dovede rekultivaci území do zdárného konce, když bude mít potřebný materiál vytěžen? Povinnou rezervu při těžbě sice bude muset složit, ale v případě, že by společnost zkrachovala v průběhu těchto třiceti let, provedou se pouze základní úpravy pro rekultivaci, ale už se nemusíme dočkat oné přidané hodnoty krásného prostředí, které nám společnost hojně ukazuje na svých obrázcích, ptá se

děti ve školách, jak by si nové prostředí představovaly, a dokonce ustavila pracovní skupinu, která má vytvořit estetické a funkční vzezření rekultivovaného území. Nechci ani pomyslet na to, co by se dělo, kdyby se těžba nedovedla do konce. Toto vše a ještě další otázky mě nenechávají v klidu a myslím, že se důvodně obávám zdárného započetí a dokončení sanace území, které vidím spíše jako čistý business plán. Obyvatelé dotčených obcí budou celou jednu generaci muset strpět těžbu a někteří z našich obyvatel si ještě dobře pamatují, jak to tu chodilo v Manganokyzových závodech. Nechtějí to už znovu zažít a jejich děti, které tu vyrůstaly a žijí tu se svými rodinami, se bojí zhoršené kvality života.

Bohužel zatím nevidím žádná pozitiva pro občany naší obce. Jediným možným přínosem by byla ekologická sanace zájmového území. O té sice společnost mluví, ale když jsem si vyžádala konkrétní relevantní ekologické studie, které by dokázaly, že těžba bude mít kladný ekologický přínos, nebyly mi prozatím dodány. Z toho usuzuji, že je to takové nutné pozlátko, které má skutečnou těžbu manganu hezky zabalit.

EIA – tedy proces vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (hluk, emise, odpady atd.) je právě tím dokumentem, na který všichni čekáme. Mohou se k němu vyjádřit jak společnosti, tak obce a jednotliví občané. Měl by přinést odpovědi na otázky, jak těžba ovlivní rostliny, živočichy, ekosystémy, půdu, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, ale i hmotný majetek a kulturní památky – u nás zejména UNESCO v Kladrubech nad Labem. Účelem celého dokumentu je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí.

Uvítám proto názory občanů, pokud budou mít potřebu se k situaci vyjadřovat.

Ing. Michaela Matoušková, MPA, starostka obce Řečany nad Labem

OPRAVA CHYBNÉHO ZVEŘEJNĚNÍ

Ve vydání Řečanského zpravodaje č. 3/2018 jsou na straně 34 vyjmenováni předsedové MNV. Mezi nimi je i pan **Václav Foršt**, který byl předsedou MNV v období 1951-1954 a 1964-1968.

Zde nám řádl „šotek“. Došlo k záměně příjmení FOŘT -FORŠT a je chybně uvedeno číslo popisné. Správně má být „ v č.p. 132“ které se nachází v Písečné ulici. Tímto se velice omlouváme a chybu napravujeme i na nástěnce starostů v chodbě obecního úřadu.

JARNÍ DĚNÍ V KNIHOVNĚ

Před polovinou března došlo v důsledku epidemie koronaviru k uzavření všech kulturních institucí v České republice, mimo jiné tedy i knihoven. Musela být uzavřena i Obecní knihovna Řečany nad Labem. V této době byla naplánována spousta akcí pro děti jak z mateřské, tak i základní školy. Plánované projekty a programy byly kvůli nejisté situaci přesunuty na pozdím. Časový prostor, který vznikl uzavřením knihovny pro veřejnost, byl využit ke zpracování nových i darovaných knih.

Zájemci o knihy se mohou podívat do online katalogu knih na stránkách obce www.re-cany nadlabem.cz, v levém menu pod záložkou obecní knihovna, případně se přímo zeptat v knihovně. Vybrané novinky jsou uvedeny v seznamu níže. Rovněž upozorňujeme na **nové časopisy**. Časopisy i knihy jsou k zapůjčení vždy na 1 měsíc s možností prodloužení, pokud dokument není zamluvený dalším čtenářem. Postupně začaly fungovat i ostatní knihovny, tedy vám rádi seženeme knihu či časopis, které u nás nemáme prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (placená služba v případě zasílání poštou).

Knihovna je znovu otevřena od 4. května v původní otevírací době. V době uzávěrky tohoto čísla Řečanského zpravodaje platí v knihovně nařízení o **dodržování odstupu 2 m** od ostatních a **povinnost dezinfekce rukou** před příchodem do knihovny a před odchodem. Lahvička s dezinfekcí se nachází u vstupních dveří do budovy obecního úřadu. Nadále také platí pro veřejnost nařízení o **nošení roušky** (nebo šátku, respirátoru, ...) **uvnitř budovy**. Původně nařízená pětidenní karanténa všech vrácených knih i časopisů se od začátku června mění na dvoudenní karanténu. Tzn. že vrácenou knihu či časopis nemůžeme bezprostředně půjčit dalšímu zájemci. Půjčení je možné až po uvedené časové prodlevě. Pokud budete mít zájem o takový časopis či knihu, které se nacházejí v karanténě, rádi vám je zmluvíme. **Přístup na internet** je nyní umožněn **na 30 minut pro 1 uživatele**. Poté následuje dezinfekce místa a příslušenství počítače a následně je umožněn přístup dalšímu uživateli. Knihovna velice děkuje svým návštěvníkům za pochopení a dodržování všech opatření.

Jsou pro vás připraveny tyto novinky:

beletrie pro dospělé:

COLFER, E. Doctor Who: 11 doktorů, 11 příběhů. – dobrodružné fantasy příběhy, inspirováno TV seriálem o Pánovi času

DVOŘÁK, O. Mrtvý luh. – hororové příběhy

GAIMAN, N. Hvězdný prach. – dobrodružné fantasy

MITCHELL, D. Hodiny z kostí. – vědecko-fantastický román
RIGGS, R. Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti. – první díl fantasy série
RIGGS, R. Sirotčinec slečny Peregrinové: podivné město. – druhý díl fantasy série
RIGGS, R. Sirotčinec slečny Peregrinové: knihovna duší. – třetí díl fantasy série
RIGGS, R. Sirotčinec slečny Peregrinové: mapa dní. – čtvrtý díl fantasy série
STANČÍK, P. Mlýn na mumie. – slavná historická detektivka z doby prusko-rakouské války, s prvky fantasy
VÁŇOVÁ, M. Kukaččí mládě. – román pro ženy

literatura pro děti od 3 do 6 let:

KAFTANOVÁ, I. Příběhy lesních skřítků. – příhody skřítků a zvířátek, kteří pomáhají chránit přírodu

ŽÁČEK, J. Aprílový slabikář. – veselé básničky a hádanky o písmenkách

literatura pro děti od 6 do 9 let:

LUKAČOVIČOVÁ, L. Vánoční příběh. – napínavý příběh o dvou sourozencích a boji dobra a zla

STANČÍK, P. O díře z trychtýře. – dobrodružný příběh

literatura pro děti a mládež od 10 let:

BARNHILL, K. Dívka, která upíjela měsíc. – fantasy příběh

BUNZL, P. Mechanické srdce: dobrodružství mechanického srdce. – první díl fantasy série

DAVIS, J. Garfieldův slovník naučný: zvířetník. - komiks

DAVIS, J. Garfield postrach ledniček. - komiks

DAVIS, J. Garfield ve velkém. - komiks

DAVIS, J. Garfield není troškař. - komiks

DAVIS, J. Garfield velevážený. - komiks

GOLDMAN, W. Princezna nevěsta. – pohádková humorná parodie

MATOCHA, V. Prašina. – první díl dobrodružné série

PRIESTLEY, Ch. Pan Krátur. – napínavý a strašidelný příběh

PULLMAN, P. Jeho temné esence: zlatý kompas. – první díl fantasy série

PULLMAN, P. Jeho temné esence: jedinečný nůž. – druhý díl fantasy série

PULLMAN, P. Jeho temné esence: jantarové kukátko. – třetí díl fantasy série

PULLMAN, P. Hodinový strojek, aneb, Příběh na jedno natažení. – napínavý příběh

Zuby nehty. – strašidelné povídky

ŽÁČEK, J. S úsměvem. – humorné básničky

naučná literatura pro děti a mládež:

MALÝ, R. Atlas vyhubených živočichů.

SÍS, P. Zeď: jak jsem vyrůstal za železnou oponou.

ŠOTTNEROVÁ, D. O strašidlech a bytostech z pohádek a pověstí.

Připravuje se: (tato rubrika obsahuje vybrané dětské knihy i knihy pro dospělé, naučné knihy i beletrii, které se ještě nepůjčují, knihovna je právě zpracovává, avšak rádi vám některou zamluvíme a dáme vám vědět, jakmile bude k dispozici).

ALFONSI, A. Star Wars.
ASH, R. Velké divy světa.
BREZINA, T. Kletba slepého mága.
BUFFETT, P. Život je takový, jaký si ho uděláme.
CICHY, L. Bolek a Lolek: nové příhody.
DOUGLASOVÁ, D. Sestřičky na příjmu.
FELTWELL, J. Motýli.
FIALA, P. Mistr opratí Jiří Kocman.
GROMAN, J. Atlas přírodních katastrof.
JANSSONOVÁ, T. Čarovná zima.
JANSSONOVÁ, T. Bláznivé léto.
LANDMAN, W. Encyklopedie motýlů.
Malá všeobecná školní encyklopedie.
McBAIN, E. Dlouho jsme se neviděli.
MARBOE, M. Zrzoun, hrdina dvou světů.
MORGANOVÁ, M. Poselství z Věčnosti.
PARKER, S. Hmyz.
Některé z uvedených knih jsou dary od našich čtenářů či příznivců.
Knihovna za ně všem moc děkuje.

Časopisy

V letošním roce nabízíme tato periodika:

pro dospělé:

Burda Style – šití, pletení, Diana: háčkováná móda speciál – nově odebíráno, ruční práce, Diana Baby speciál – nově odebíráno, ruční práce, dětské oděvy, Domov – vybavení bytů, domů a zahrad, F.O.O.D. – jídlo a recepty, Sandra speciál – nově odebíráno, ruční práce, Naše kočky – nově odebíráno, rady a zajímavosti pro chovatele, Receptář – zahrádkářství, jídlo, ruční práce, známé osobnosti, Tajemství vesmíru – novinky a zajímavosti z oblasti astronomie, Moje psychologie – lifestyleový časopis o pocitech vašich i ostatních lidí, Moje země – cestování po ČR, Naše krásná zahrada – pěstování rostlin, Rozmarýna – dekorace interiérů, ruční práce, Večery pod lampou, Zlatá růže, Zámecké lásky – sešitové romány.

Kromě výše zmíněných časopisů, jsou čtenářům k dispozici i loňská, případně starší vydání těchto titulů:

pro dospělé:

Chip – novinky v počítačovém světě, d-Test – testy spotřebitelských zařízení, Dům a zahrada – bydlení a inspirace pro interiér i exteriér, Historická červená knihovna – příběhy lásky známých osobností z historie, Kreativ (Praktická a moderní žena) – dekorace interiérů, ruční práce, Krimi Jedním dechem – kriminální případy podle skutečných událostí z českého prostředí, Marianne – lifestyleový časopis, Marie Claire – lifestyleový časopis, Moje zdraví – o zdraví a prevenci nemocí, Nápadý pro mě – inspirace na chalupu, National Geographic – články a fotografie o přírodě, Příroda – články a fotografie z různých koutů světa, Přísně tajné – literatura faktu o historických i nedávných událostech, Švadlenka – svět patchworku, quiltingu

a šití, Verena - pletení, Burda kreativní pletení – ruční práce, Zdraví – o zdraví a životním stylu, Země světa – cestopis, Živá historie – populárně naučný časopis o českých i světových dějinách, 5x krimi Stalo se – příběhy podle skutečných kriminálních případů

časopisy pro děti:

Auta – příběhy Bleska McQueena a jeho kamarádů, Časostroj – zábavná cesta do historie, Čtyřlístek – známý český komiks, Mateřídouška – od 7 let, Minecraft – časopis na námět počítačové hry, Kačer Donald - komiks, Koně a hříbata – svět koní, Tom a Jerry – slavný komiks, Méda Pusík – od 3 let, ABC – o modelářství, rekordech a zajímavostech, náměty na tvůrčí činnost, Bravo – pro mládež, Bravo Girl – pro mládež, Ledové království – nově odebíráno, úkoly a hry pro děti, Rozmarýnka pro děti – nově odebíráno, náměty pro tvůrčí činnost

Výzva pro všechny hravé čtenáře řečanské knihovny

Všichni, kteří si rádi hrají, mají nyní možnost si v obecní knihovně půjčit domů na **14 dní** následující deskové společenské hry.

pro děti:

Krabčáci

Machi Koro

50 našich ptáků

pro dospělé i děti:

Černé historky 1

Hadara

V herním balíčku, který si můžete nyní půjčit, se nachází všechny hrací potřeby a herní návod. V návodu najdete i soupis všeho, co má krabička obsahovat. Zda jsou všechny potřeby v pořádku, se bude kontrolovat při vracení hry (např. počet karet, figurek, hracích kamenů, atp.)

Skvělá možnost, jak zahnat nudu!

Knihovna je pro vás otevřena:

Po: 15:00 – 19:00

St: 15:00 – 19:00

Čt: 7:00 – 12:00

Pá: 7:00 – 12:00

tel.: 466 932 693

e-mail: knihovna@recany nadlabem.cz

Knihovna přeje ošem čtenářům a příznivcům krásné léto.

Mgr. Šandová Kateřina, knihovnice

ČRS MO ŘEČANY NAD LABEM

V letošním roce náš spolek přispívá do obecního zpravodaje poprvé. Proto se pokusím v krátkosti shrnout, co se u nás za poslední půl rok odehrálo. Tento rok je poněkud zvláštní. Ocitli jsme se v době, kterou před námi nikdo nezažil. V průběhu měsíce března jsme vstoupili do doby COVIDové, která kvůli vládním opatřením omezila náš plán práce a některé činnosti jsme museli odsunout na dobu neurčitou. Jednou z nich bylo i odložení výroční členské schůze, která se měla konat v měsíci březnu.

Zpravodajské servery nejen ze zahraničí naznačovaly, že se světem šíří vysoce infekční nákaza COVID 19, a nikdo z nás nevěděl, k jakým vládním opatřením se naši vrcholní představitelé přikloní. Mnohdy pro nás bylo těžké sledovat současnou situaci a k některým opatřením docházelo z hodiny na hodinu. Naštěstí Východočeský územní svaz se nás snažil o veškerých krocích vlády informovat a ve chvílích, kdy nebylo jasné, jak se jako spolek máme zachovat, nám byly zasílány upřesňující informace.

Doufám, že nyní se již začínáme vracet do starých kolejí a že nám nic nebude stát v cestě věnovat se běžnému chodu.

Aby zbylá činnost nezůstala na úkor COVIDu v ústraní, byli jsme rádi, že zimní měsíce proběhly poklidně a nemuseli jsme řešit žádné úhyny ryb. Na to, jak byla mírná zima, jsme si vystačili se základními opatřeními. Protože nám zima relativně přála, díky zručným členům jsme se pustili do oprav klubovny. V loňském roce jsme vyměnili okna, o tom jsme naše členy ve zpravodaji informovali. Tím to ale neskončilo. Prováděly se sanace průsaku vody do klubovny, základní zednické práce, vymalovalo se, dále se pořídila nová kamna a v plánu jsou další aktivity. Pro údržbu kolem vod jsme pořídili motorový postřikovač.

Jaro si vyžádalo více pozornosti kolem našich vod. Především péče o ryby a zajištění přítoku a jeho „spravedlivého“ přerozdělení dle manipulačního řádu. U manipulačního řádu narážíme na opakovaný problém neoprávněné manipulace s vodou přitékající do našich rybníků. Manipulační řád nám ukládá, jak s vodou nakládat, ale nacházejí se tu tací, kteří si myslí, že s vodou mohou

nakládat, jak se jim zlíbí, a neoprávněně ji zadržují. Přes naše kontroly a snahy postupovat dle manipulačního řádu a dávat věci do pořádku se nám několikrát stalo, že než jsme naše vody obešly, tak s vodou bylo neprodleně po nás neoprávněně manipulováno. Děje se tak opakovaně a již zvažujeme podání trestního oznámení. V současné době již disponujeme fotografiemi, které dokládají neoprávněnou manipulaci. Dále zvažujeme podání trestního oznámení na neznámého pachatele v případě, kdy byly na Houšovci postříkány neznámou chemickou látkou porosty, které nejspíše tento zásah nepřežijí. O tento porost bylo řádně pečováno, ale někomu tyto stromy a přilehlá zeleň zřejmě vadily.

Bohužel se v poslední době rozmáhá fenomén, že si někteří lidé myslí, že mohou vše a jsou neohroženi. Ale realita je poněkud jiná. Takováto jednání nám rybářům ztěžují práci a mnohdy to na nás vrhá špatné světlo. Musíme se řídit dle litery zákona. Dále nám upřesňuje Český rybářský svaz, z.o., jak se místní organizace mají chovat ve Stanovách, v Jednácím řádu a zákoně o rybářství. Dále se musíme jako organizace řídit i jinými zákony, vyhláškami, předpisy a smlouvami. A to vše musíme dodržovat. Stačí jenom jeden „škodlíč“ a navenek to může vypadat, že se nechováme tak, jak bychom měli.

Proto doufám, že se tento stav nebude zhoršovat a místo toho, abychom se s někým přetahovali o vodu, které není v současné době nikdy dost, nám i nerybáři budou pomáhat. Neboť i upravená zeleň kolem vod může dělat radost kolemjdoucím. Buďme rádi, že je o naši obec pečováno a že i její okolí je krásně zelené.

Co se týče brigád – postupně se seká tráva kolem jednotlivých vod. Velice hezky byly vyčištěny dvě třetiny Tišiny, která byla hodně zarostlá i na vyschlém dně. V květnu se začalo čistit koryto Spytoveckého potoka mezi silnicí vedoucí z Přelouče na Chvaletice a železnici a pod nadjezdem. Zde byl odveden velký kus práce. Mimo to se provádí čištění i na ostatních částech potoka. Stále je před námi velký kus práce. A doufáme, že to pomůže přivést více vody do našich obcí. Jediné, co nás mrzí, že členská základna nejeví o brigády zájem. Najde se pouze pár ochotných jedinců, jinak se o zbytek stará část našeho výboru. Jedna z věcí, která nepřispívá současnému stavu brigádnické povinnosti je, že pohodlnější je si brigády zaplatit a další věc je ta, že část členské základny je z daleka a nemá k naší obci a vodám „citový vztah“. Proto kdyby měl kdokoliv zájem o brigády, lze si brigádu sjednat i mimo stanovené termíny konání brigád. Nebo kdyby nás chtěl podpořit i někdo z řad nerybářů, může nás kontaktovat zanecháním vzkazu v naší klubovně. Více informací při osobním jednání.

V polovině měsíce května jsme byli informováni o probíhajících jednáních na změnu Stanov Českého rybářského svazu. Celkem nás tyto změny zaskočily. Jedná se o komplexní přepracování Stanov, které zásadně změní přístup k organizaci, tak jak ji doposud známe. Pro připomínkování byly určeny pouze dva týdny. Změny jsou to vcelku zásadní, a proto jsme k těmto změnám zaslali naše stanoviska a vyjádření. Pokud tyto změny budou schváleny a nabudou platnosti, zásadně to ovlivní chod místních organizací. Menší organizace projevují k těmto změnám nelibost, ale těžko říci, kdo tyto změny prosazuje a komu budou ku prospěchu.

Doufám, že jsem na nic nezapomněl a vše důležité jsem zde zmínil. Zajímá-li naše členy, co se v naší organizaci děje, zveme Vás na náhradní termín výroční členské schůze, která se bude konat 3. 7. 2020 v 18:00 v hostinci U Kůrků v Labětíně.

Ing. et Ing. Ondřej Sýkora, jednatel MO

PAMĚTI STANIČNÍHO ÚŘADU V ŘEČANECH NAD LABEM

Když ve středu **15. března 1939** od čtvrté hodiny ranní hlásil Český rozhlas, že v 6 hodin ráno německé vojsko začíná obsazovat naši zemi, zavládl velký smutek. Do Řečan přišli němečtí vojáci až 18. března téhož roku a rozdávali letáky psané špatnou češtinou, vybízející obyvatelstvo ke klidu. Nikdo si jich nevšímal a také je nikdo nevítal. Na nádraží se ubytovali v čekárně třetí třídy a převzali hlídání tratě.

Řečany nádraží, pohled od Zdechovické brány cca 1939

O rok později v **1940** obec dostala německé jméno **RETSCHAN (ELBE)**. Hlídání železniční tratě převzalo od německého vojska české vládní vojsko a bylo ubytováno u pana Herrana, majitele Lesoškoklek, jediného Němce v této obci. Když od něj dostali výpověď, ubytovali se do čekárny druhé třídy na nádraží a část vojska byla ubytována v hostinci „U Nařků“ u nádraží. Ve státní správě se vyžadoval úřední jazyk němčina. Téměř po celou válku byly zřizovány kurzy němčiny. Bylo to veliké trápení pro učitele i účastníky, protože každý věděl, že je to práce zbytečná a marná. Hned od začátku války se zavedlo tzv. vázané hospodářství a odběr potravin a jiných věcí pouze na lístky. Většinou se stejně všechno shánělo „pod rukou“, protože stanovené přiděly nestačily.

Obrat nastal až v roce **1941**, kdy Německo napadlo Sovětský svaz. Byla to doba nadějí a očekávání, že se konečně změní vedení války. Lidé doufali za uzamčenými dveřmi a zatemněnými okny a dlouho do noci naslouchali zprávám z Londýna. Jednoho dne se našlo rozházeno po nádraží a okolí mnoho letáků z anglických letadel. Šly s nadšením z ruky do ruky, avšak bylo nutno dávat pozor na udavače, protože jediný trest za poslech cizího rozhlasu nebo předávání letáku byl trest smrti.

Sebevědomí Němců stoupalo až do r. **1942**. Vítězili na všech frontách, ale konec roku přinesl první známku obratu – porážku Rommelovy armády. Na železnici se začínaly množit sabotáže, zejména propagací hesla - sypte písek do ložisek a propichujte brzdomé hadice.

Rok definitivního obratu a pozvolného pádu mocností OSY (nacistické Německo, Japonsko, Itálie) byl rok **1943**. Především bitva u Stalingradu, kde upadlo 300 tis. německých vojáků do ruského zajetí. Češi nesměli v té době po setmění na ulici, prý proto, že jim radostí zářily obličeje. V tomto roce bylo v úřadech zavedeno německé úřadování, čímž byl vnášen zmatek do služby, protože většina zaměstnanců německy neuměla. Pan starosta Zelený, který byl železničním zaměstnancem, vystavoval odběrné lístky na potraviny pro Řečany a pro dvanáct okolních obcí. Každý měsíc byly dováženy potraviny do určitých obchodů a tady zboží bylo

vybíráno ještě jednou. Tyto potraviny byly dávány do Pardubic do pracovny ke zlepšení výživy vězňů a část do ruského zajateckého tábora. To se dělo až do roku 1945. Na obecním úřadě, kdykoliv měla přijít německá kontrola, čekali se strachem, zda si nejdou již pro ně.

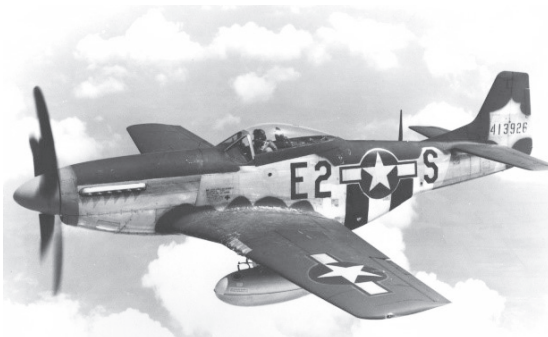
V roce 1944 byla fronta už v pohybu. Po ztrátě města Krivoj Rog na Ukrajině nemělo Německo dostatek manganové rudy. Tuto ztrátu měly nahradit manganové doly ve Chvaleticích. Těžba byla navýšena až na 50 vagónů denně. Tehdy započala stavba vlečky do Chvaletic.

Rok zúčtování, rok velikého vítězství nad silami temna, byl rok 1945.

24. ledna 1945 projížděl zdejší železniční stanicí tzv. transport smrti. Byli to vězňové z Osvětimi-Birkenau, kteří byli dále převáženi na západ, jak se blížila ruská fronta. Jeli v otevřených vozech za třeskutého mrazu, oblečení jen v trestaneckých pruhovaných mundůrech. Nemělo se jim podat ani vody, protože doprovázející vojáci ihned stříleli. Zmrzlí byli vyhazováni z vagónu podél trati. Jeden z nich je pochován na trnáveckém hřbitově. Marně řečanství mezi nimi hledali své židovské spoluobčany. Ti mezi nimi již nebyli. O pět dní později projížděly stanicí další čtyři transporty smrti, stejně hrozné a stejně smutné. Dne 1. března zde zastavil transport ruských zajatců. S velikou láskou a vděčností snášeli lidé vše, co měli k jídlu. Vejce, maso, chléb, alkohol a krmili hladové zbědované ruské vojáky. Tři z nich zde zemřeli a jsou pochováni na zdechovickém hřbitově.

13. dubna byl v Řečanech odstaven transport s konzervami a alkoholickými nápoji. Šlo o zásoby z evakuovaného vojenského skladu z Olomouce. Hlídali jej kromě Němců také Arméni, bývalí ruští zajatci, toho času v německých uniformách. Byli to lidé velice dobrosrdeční, a tak se po dlouhé době pilo opět pravé šampaňské, kmínka i slivovice.

Později byla na nádraží odstavena cisterna naplněná čistým lihem. Líh byl vypouštěn jednak německými vojáky, kteří zde projížděli, a jednak obyvateli. Všechny konve stojící na nádraží sloužící k dopravě mléka o obsahu až 30 litrů se ztratily, protože byly naplněny lihem a odneseny. Lidé plnili lihem putny, vany i kropicí konve. V těchto dobách tento líh sehrál svou nepěknou úlohu a to zejména po příchodu ruských vojsk a natropil zde mnoho nepříjemností.

Samozřejmě s blížící se frontou přibývalo bombardování měst a útoků na vlaky stíhacími letadly – hloubkoví letci (v ten den operovala na tratích od Brna 15th USAAF s letadly P-51 Mustang), kteří brali za cíl vojenské transporty. Jeden z útoků ze dne 1. dubna 1945 popisuje pan Jan Marboe (otec Marcely Marboe – Hrabincové) ve svých zápiscích.

Z Paměti Jana Marboe:

Němci prohrávají, válka se blíží ke konci. Ve škole s dětmi prožíváme těžké nálety spojenců na Pardubice a Kolín, třesou se nám okna při obrovském náletu na Drážďany. Nálety stojí životy i mnoha českých lidí. Také „hloubkaři“ se činí. Jsou to letci, kteří přelétají olásenkovitě tratě a nízkým letem ostřelují lokomotivy vlaků, jedoucích na frontu.

Jeden takový nálet jsem s rodinou o velikonocích prožil. Vypravili jsme se totiž na návštěvu k rodičům do Starého Kolína. V Trnávce byla zastávka a všechny osobní vlaky tu stavěly. Čekali jsme na peróně, který nebyl ničím krytý. Vlak měl zpoždění. Najednou přijel nákladňák od Prahy a zároveň s ním se objevilo hlídkující letadlo, které máváním křídel dávalo znamení. Nám to nic neříkalo. Zato strojvedoucí okamžitě zastavil vlak a vrhl se s topičem pod násep. Vtom se nad Železnými horami objevilo dvanáct letadel, která nás přeletěla, nad Labem se ale obrátila – a pak to začalo: Strašný řev motorů, a všechny synchronizované kanóny začaly pálit do vlaku. Libka ležela na Janě, já se pral s Alešem, který se chtěl mermo mocí dívat. Telefonní dráty nám padaly za krk, z lokomotivy syčela pára, lítalo na nás roztříštěné kamení a hlína. Letadla útočila rozděleně. Na předek vlaku čtyři, na střed čtyři a na konec také čtyři. Letadla přeletěla, za nimi i to úžasně – a byl konec. Z vagonů vyskakovali němečtí vojáci a houfně se hnali k malému lesíku „Horky“. Kolik mrtvých a raněných zůstalo uvnitř, nikdo neví. Vedení vlaku dalo celé nádraží vyklídit a obklíčit. Ve vagónech byli také koně. Němci z nich na místě dělali maso a zbytky zakopávali v poli.

Dnes tedy vím, co je strach – především o děti. Přitom celý útok nemohl trvat déle než tři minuty.

Od rána 5. května 1945 zaznívá v rozhlasě podivné a nezvyklé vysílání - české pochody. Byly vyvěšeny československé vlajky. Německým vojákům, kteří strážili odstavené transporty, byly odebírány zbraně. Odevzdávali je většinou dobrovolně. Na nádraží si hlouček lidí „zvolí“ svůj „národní výbor“, jehož předsedou se stal inspektor státních drah pan Černý od drážního úřadu Kolín.

Občané vyzbrojeni puškami si dodali odvahy a táhli k obecní škole, aby také odzbrojili místní posádku. Velitel posádky byl však tvrdý voják, pruský hejtman a nehodlal kapitulovat. Telegrafem povolal z Přelouče posily, sedm německých tanků. Jeden z nich se postavil na nádraží a dělem mířil na dopravní kancelář. Odpor byl bohužel zlomen a německými vojáky byla na nádraží provedena domovní prohlídka. Nalezené zbraně byly zabaveny. Občané se rozprchlí a zbraně většinou zahodili. Přednosta stanice byl eskortou odveden do obecné školy a postaven před stanný soud pro vzpouru. Rozsudek však již ne-

byl proveden, protože z rozhlasu z Prahy byly vysílány zprávy o německé kapitulaci. Večer byl propuštěn na svobodu.

8. května telefonoval na nádraží předseda národního výboru, aby mu z vlaku složili automobil. Bylo to nádherné osobní auto značky Opel, který patřil maďarské lékařce. Auto složili ruští vojáci a sovětský poručík mu ho ještě tentýž den na křižovatce rozbil.

Devátého května projížděl před polednem transport s německými vojáky, kteří nehodlali složit zbraně. Po zastavení obsadili všechny budovy a stříleli po každém, kdo neuposlechl výzvy „ruce vzhůru“. V hostinci u nádraží stříleli po paní Naňkové, která se jen taktak stihla ukrýt do sklepa, poté stříleli do stropu, všechno poničili a ukradli konve s mlékem připravené na odeslání do mlékárny. Po jejich odjezdu se začalo vzrýhat na nádraží rabování.

I tyto dny podrobně líčí pan Jan Marboe (otec Marcely Marboe – Hrabincové) ve svých zápiscích.

Z Pamětí Jana Marboe:

Ve stanici v Řečanech stálo asi pět vlaků, kterými si Němci chtěli odvézt válečné trofeje. Byly naplněny nejrůznějšími věcmi. Někdo ze zlodějíčků obsah vlaků objevil, rozkřiklo se to a rychle se tu shromáždily davu – i z okolních vesnic – a začaly se rvát o kořist. Ti první si odnesli hodně. Ale ti další ve rováčkách rozšlapali a roztrhali, co se dalo. Potraviny různého druhu, mouku, látky, obuv i nábytek.

Do školy pak za mnou přišel jakýsi ruský major a nařídil, aby lidé, co rozkradli, vrátili do školy, že je to majetek Rusů. Jestli ne, posadí na ves „ohnivého kohouta“. Dal jsem to vyhlásit, ale až na pár nicotností, jako byly rozbité židle či staré obleky, lidé nic nepřinesli. Major mi hrozil pistolí, nadával, ale nakonec se nic nestalo.

Dne 12. května 1945 přijíždějí sověští vojáci.

Za ustupujícími Němci jeli Rusové. Trnávku projížděly většinou vozíky tažené koňmi, na nich nejčastěji spící vojáci, které nějaké vítání místních občanů vůbec nezajímalo. Ti bděli se rozbíhali po vsi a kradli. Také u nás se zastavil oficír na koni a žádal vodu. Libka v domnění, že chce napít, šla mu ke studni pro vodu. Když se vrátila, byl oficírek pryč, zásuvky vyházené a všechny naše cennosti, včetně zlatých prstenů, pryč. Tímto způsobem přišel také v Řečanech náš děda Nesládek o zlaté hodinky a maminka o všechno prádlo. Z jejich ložnice si totiž důstojníci udělali bordel, ve kterém se povalovala jedna Ruska, většinou neoblečená. Chodila tak i před našimi dětmi a důstojníci se v ložnici střídali. Když odešli, bylo všechno, co se dalo odnést, pryč – včetně našeho krásného irského setra Lumpu. Tohle všechno bylo pro mne velkým rozčarováním.

Za armádou, která tu projížděla asi dva dny a dvě noci, šli zběhové a ušelíjaká podivná pakáž. Na mně, jako předsedovi, žádali nocleh s „holčičkami“ a vyhrožovali mi namířeným automatem nebo pistolí: Što!? Ty nĕdajoš? Ja za tĕbja vojeval! A hned mi začali ukazovat své šrámy. A já na něj přísně: A ty znaješ, što skazal Stálin?

Nevěděl jsem, što skazal Stalin, ale obyčejně to zabralo.

Lidé si ke mně houfně chodili stěžovat, co všechno jim Rusové ukradli, ale co jsem mohl dělat? Byli to přece naši osvoboditelé!

Když se potom usadili v lesích, poměry se trochu uklidnily, ale jejich život začínal v noci. Vzbudili mě, a musel jsem s nimi po domácnostech vybírat vajíčka, omastek, mouku atd. Jindy zase chtěli, abych je dovedl na jetel pro koně. Budili mě v noci kvůli kdečemu: Ve vsi byl cestář, pan Černý, který uměl opravovat hodinky. A tak přišel jeden, který měl alespoň dvacaterý a chtěl, abych ho dovedl k panu Černému. Ve vsi byl také krejčí, pan Tichý, a tak nařizovali, abych mu poručil, našít jim z ukradených látek obleky pro celou rodinu. Tak to šlo ve dne v noci, dokud neodjeli. Byl jsem z ustavičných problémů tak vyčerpaný, že jsem onemocněl žaludečními vředy.

V odpoledních hodinách dne 16. května přijel zvláštní rychlovlak s panem presidentem Benešem. Nádraží bylo slavnostně vyzdobeno československými vlajkami a pana presidenta vítalo mnoho lidí a mládeže. Bohužel ani touto vzácnou návštěvou se skupinky rabujících občanů na zadních kolejích nenechaly vyrušovat a vesele odvážely kořist povozy do okolních i vzdálených obcí.

V polovině května ruské vojenské velitelství zabavilo telefonní stožáry s dráty pro svoji komunikaci, takže nádraží i obec zůstaly bez telefonního spojení. Velení ruské armády se ubytovalo v Herranově vile a kontrolovalo nakládání vagónů na nádraží, bez jejich svolení nesměl být naložen a vypraven ani jeden vagón z nádraží. Mezitím ale na nádraží vesele pokračuje rabování jak místními, tak ruskými vojáky.

Na tento rok těžce zkoušeného národa připadá jedna již milá událost. V srpnu téhož roku se konaly velké oslavy stoletého jubilea dráhy olomoucko-pražské. Řečanským nádražím projížděl 18. srpna slavnostní vlak do Prahy, kde v Národním divadle bylo slavnostní představení Smetanovy Libuše, dále historická výstava v pavilonu Myslbek. Druhý den procházel průvod železničářů Prahou a 20. srpna byl odhalen pomník presidenta osvoboditele v příjezdové hale Masarykova nádraží. Této slavnosti se zúčastnil také přednosta stanice inspektor Haslauer. U této slavnostní příležitosti byly vydávány speciální slavnostní jízdenky velkého formátu.

26.7.1945 Sokolský slet, před památníkem padlých z
svět.války -trochu jiný pohled od
pí. Václavy Tiché z Pardubic

Co lze říci závěrem.

Válka není jen dobro a zlo, je to šedá oblast, ve které se děje všechno. Druhá světová válka trvala šest let a jeden den. Začala 1. září 1939, když nacistické Německo napadlo Polsko, a skončila 2. září 1945 kapitulací Japonska. Šlo o nejkrvavější konflikt v dějinách lidstva, o život přišlo více než 60 milionů lidí, další miliony obětí přinesl hlad a nemoci. Po milionech umírali vojáci, vězni i civilisté.

Genocida, nelítostný teror, násilí a drancování ukázaly nelidskost nacismu. Zlověstné tábory smrti v Osvětimi, Treblince, Buchenwaldu, Dachau, Ravensbrücku a jiné a z povrchu zemského smetená běloruská Chatyň, Lidice, Oradour a další města a vesnice zůstanou v paměti národů navždy jako symbol nacistického barbarství.

Vítězství bylo událostí obrovského historického významu. Mělo hluboký vliv na celosvětový vývoj a stalo se důležitým mezníkem v osudech všeho lidstva.

Napsal: Miroslav Tkáč - Kulturní výbor

Zdroj textu: Pamětní kniha Staničního úřadu - Řečany n./L. a Marcella Marboe

Zdroj foto: archiv občané Řečany n./L. a internet